

Luka 6,36-42

Propovijed: **Govor na Gori #5**

napisao: Danijel Dragaš

2024.

IMAMO PRAVO SUDITI

1. Nastavljamo dalje s Govorom na Gori — ulazimo u posljednje Isusove zapovijedi koje daje svome narodu. Nakon toga, Isus prelazi na učitelje — na one koji svoj narod vode u propast. U izvještaju Evandjelja, u Mateju 23,13, imamo događaj gdje Isus govori farizejima:

„Jao vama, književnici i farizeji, licemjeri jedni, koji pred ljudima zatvarate vrata kraljevstva nebeskoga! Vi sami, naime, ne ulazite u njega, a ne dopuštate da uđu ni oni koji bi htjeli ući.“

1.1. Snažna izjava našeg Učitelja. U ovoj ćemo se propovijedi zaustaviti upravo na njoj i pokušati razumjeti zašto je to Isus rekao učiteljima koje je i sam slušao kroz veći dio svoga odrastanja.

1.2. Ali prije nego to učinimo, idemo završiti s Isusovim zapovijedima.

1.3. **(Luka 6,36–38)** Budite milosrdni kao što je milosrdan Otac vaš! Ne sudite, pa doista nećete biti suđeni! Ne osuđivajte, pa doista nećete biti osuđeni! Opraštajte, pa će vam biti oprašteno. Dajte, pa će vam se davati: dobra, zbijena, stresena i preobilna mjera davat će vam se u skut. Jer, mjerom kojom mjerite odmjeravat će se vama.

1.4. Zašto Isus daje baš ove upute svome narodu: „Ne sudite, budite milostivi, nemojte mjeriti, dajte pa će vam se davati“? Vjerujem da Isus svoj narod želi upozoriti na farizejski „kvasac“ — njihovo učenje — i koliko ono može biti destruktivno¹.

1.5. Zbog farizejskog učenja narod je stvorio leće kroz koje su gledali i razumjeli svijet oko sebe. Zbog tog učenja, koje su primili od svojih učitelja, vjerovali su da imaju pravo suditi, mjeriti, ne opraštati i ne davati. Drugim riječima, oni su vjerovali ovo: „Mi smo izabrani narod. Mi pripadamo farizejskom učenju, koje jedino ima autoritet tumačiti Mojsijev zakon — zakon koji nam je dao Jahve, naš Bog. Mi odlazimo u sinagoge na šabat, vršimo obrede propisane u Mojsijevu zakonu, i zbog toga mi imamo pravo suditi, imamo pravo mjeriti, mi znamo tko će baštiniti kraljevstvo nebesko, a tko neće!“

---

¹ Matej 16,6.11–12

1.6. Možda to nisu uvijek izgovarali naglas, ali njihovi su plodovi pokazivali prema kome su bili blagonakloni, a prema kome nisu. Ljubili su svoje, a ostale su mrzili.

1.7. Isus, znajući kako razmišlja njegov narod koji je desetljećima zaveden farizejskom vizijom pravednosti, govori im: „*Nemojte to činiti. Budite milostivi kao vaš Otac nebeski — to bi trebao biti vaš fokus. On želi da se trudite biti sveti, baš kao što je On svet. Nemojte biti kao farizeji... opraštajte! Nemojte suditi! Ako vidite da je to stvarnost u vašim životima — ako vidite da želite opraštati i da ne želite suditi — onda znajte da će i vaš Otac nebeski vama oprostiti. Kada dođe Sudnji dan, On će vam oprostiti. Postat ćete sudionici kraljevstva Božjega.*“

DŽEP SA STRANE

2. Dobro, nastavimo dalje. „Preobilna mjera davat će vam se u skut.“

Što Isus želi reći svome narodu ovom metaforom? Vjerujem da on govori o ogrtaču koji Židovi nose svakoga dana. Ako se sjećate, spominjao sam da je ogrtač štitio Židova od sunca dok je odmarao tijekom putovanja pustinjom, a noću bi mu služio kao jastuk.

2.1. Također, način na koji je Židov vezao svoj ogrtač stvarao je džep sa strane, u koji bi stavljao hranu — možda pšenicu — kojom se hranio dok je putovao. Taj je džep bio od presudne važnosti za njegovo preživljavanje.

2.2. S tim rečeno, zašto Isus koristi baš tu metaforu? Možda se odgovor nalazi u Izaiji 65,1–7. U tom odlomku Jahve se u srdžbi obraća svome narodu jer su ga odbacili. I govori im: „*Evo, sve je zapisano preda mnom; neću šutjeti dok im ne platim, dok im ne platim u njedra za bezakonja vaša i vaših otaca.*“

2.3. Ključna riječ ovdje, vjerujem, jest „njedra“ — oni će primiti svoju pravednu plaću u svoja njedra.

2.4. Zbog toga moj prijedlog glasi ovako: Isus, znajući da je Jahve to rekao u Izaiji, sada svome narodu poručuje: „*Vi koji budete slušali i izvršavali moje zapovijedi, dobit ćete suprotno od onih koji su u Izaiji. I vi ćete primiti u svoja njedra — ali ne kaznu, nego blagoslov od Boga. Vama će biti darovana milost, za razliku od vaših otaca koji su razgnjevlili Jahvu svojim plodovima.*“

2.5. Ovo je, naravno, pretpostavka, ali se potpuno slaže s kontekstom: tko će biti blagoslovljen, a tko neće.

KOŠTAT ĆE VAS VAŠE MJERENJE

3. Nakon toga imamo riječi: „Jer mjerom kojom mjerite, mjerit će se vama.“

Nedavno sam razgovarao s jednim bratom u Kristu koji mi je rekao kako se razočarao u ljude iz crkve. Rekao mi je da su više puta pred njim kritizirali druge vjernike koji puše cigarete ili popiju čašu vina na nekom slavlju.

3.1. Znam da će nekima od nas ovo zvučati apsurdno — osobito onima koji nisu od malena uronjeni u neku kršćansku denominaciju — ali moramo razumjeti jednu stvar: kad ste od djetinjstva uronjeni u nauk svoje sljedbe, kroz tu sljedbu gledate svijet oko sebe. I na taj

način, nesvjesno, mjerite čak i svog brata ili sestru iz iste crkve.

3.2. Ono što je taj dragi brat odgovorio bilo je, po meni, iznimno važno. Rekao je:

„Dragi moji baptisti, mi smo odgojeni u raju. Naši roditelji su nas cijeli život ljuljali u moralnim zapovijedima Božjim. Zidovi naših crkava čuvali su nas od nemorala koji se odvija vani. Ljubljeni smo i čuvani cijeli život od naših baka, djedova i starješina unutar crkve. Svake godine odlazili smo u kršćanske kampove, družili se, molili i pjevali Gospodinu.

Što vam želim reći time? Dok smo mi živjeli u raju, mnogi su ljudi živjeli u paklu. Nisu svi imali privilegiju živjeti životom koji smo mi dobili na poklon. I zbog toga nemamo pravo suditi svome bratu koji puši — možda mu je upravo to pušenje davalo neko olakšanje dok je prolazio kroz pakao svoga života. Tko smo mi da mu sudimo? Zar stvarno možemo reći da je proklet i da neće baštiniti kraljevstvo Božje samo zato što puši? Sram nas bilo!“

3.3. Ova priča jasno pokazuje kako će Bog mjeriti nama kad jednoga dana dođemo na sud.

Članovi crkve iz ove priče nisu imali nikakav problem osuditi drugog člana koji nije odgovarao njihovim standardima pravednosti.

— Zbog toga su bili slijepi na vlastitu samopravednost. To su ljudi bez milosti u svojim srcima — njihov sud bio je precizan, hladan i odrješit. —

3.4. I dok Isus svome narodu govori: *„Tako će se vama suditi jednoga dana!“*; isto govori i današnjim samopravednim ljudima: *„Tako će se i vama suditi! Zbog svoje samopravednosti bili ste slijepi pružati milost i dobrotu drugom ljudskom biću — i zato će vaš Bog istom mjerom mjeriti vama.“*

TO NIJE LAK ZADATAK

4. Prije nego krenemo dalje, želim nešto istaknuti.

Iako nas Isus poučava da ne mjerimo i da ne sudimo, to ne znači da trebamo šutjeti o pravednosti Božjoj. Naprotiv — to je naša dužnost.

Moramo skupiti hrabrosti i reći pred drugima: *„To nije u redu. To ne smijemo činiti. To je zlo u očima našeg Boga — odbacite tu misao i krenite putem Božje dobrote i svetosti.“*

4.1. A ako nas zbog toga odbace, ako nas optuže riječima: *„Zar vam Isus nije rekao da ne sudite?“* — i to učine samo kako bi nas posramili — moramo ostati čvrsto stajati uz ono što je ispravno.

Zašto? Zato što nam je važnije ono što misli Bog, a ne ljudi.

4.2. Ovo nije lak zadatak — on se mora vježbati i razvijati godinama. Hrabrost da kažemo ono što je ispravno u Božjim očima ne dolazi prirodno; ona se gradi postupno, kroz životne situacije u kojima slobodnom voljom pobjeđujemo pritisak kulture u kojoj živimo.

ISUS PREBACUJE FOKUS NA UČITELJE

5. Sada prelazimo na nove stihove. **(Luka 6,39–42)** A kaza im i usporedbu: **Zar može slijepac voditi slijepca? Neće li oba pasti u jamu? Nije učenik nad učiteljem svojim: svaki koji sve nauči, bit će ravan svome učitelju. Zašto vidiš trun u oku brata svojega, a brvna u svome oku ne zapažaš? Kako možeš reći bratu svojemu: 'Brate, de da ti izvadim trun iz oka!', a sam ne vidiš brvna u oku svojemu?**

Licemjere, izvadi najprije brvno iz svog oka pa ćeš tada jasno vidjeti da izvadiš trun iz oka brata svojega!

5.1. Vjerujem da Isus sada svoj fokus okreće prema učiteljima. „Zar slijepac može voditi slijepca?“ Kakva slika! Zamislimo stvarnost u kojoj slijepac vodi slijepca — kamo god krenu, oboje će sigurno nastradati. Vjerujem da Isus koristi tu sliku kako bi pokazao koliko je farizejsko učenje destruktivno i za njih i za njihove slušatelje. Farizej je bio slijep u svojim uvjerenjima... ta uvjerenja je prenio svojim slušateljima, tako da su i slušatelji nakon nekog vremena postali nalik svojim učiteljima.

5.2. Želim se zaustaviti na Isusovim riječima zajedno s vama i reći ovo: učitelj koji ima krive vrijednosti ne može učenika naučiti nečemu u što i sam ne vjeruje. Ako on nosi zle ideje — ideje koje promiču njegovu dobrobit: slavu, ponos, zasluge, hvalu itd. — te će iste ideje njegov učenik početi provoditi u svom životu. Da, učitelj nam može zvučati milostivo, dobronamjerno, blagonaklono... drugim riječima, nastojeći sakriti pravu sliku o sebi, on vrlo dobro može glumiti svetost, tj. duhovnost. Ali, kad malo bolje promislimo, svatko od nas može upotrijebiti riječi koje će zamagliti naše pravo unutarnje stanje, zar ne? Svatko od nas može izgovoriti „pravu“ riječ koja će zavesti naše slušatelje da povjeruju kako smo dobri i pravedni.

5.3. Kako onda razlikovati autentičnu svetost od lažne? Isus nam daje odgovor: „Prepoznat ćete ih po njihovim plodovima².“ Kad-tad — kako iz tih učitelja, tako i iz nas samih — izaći će tko smo zapravo. Ne možemo se zauvijek sakrivati; život će nam iscenirati situacije u kojima će naši pravi plodovi izaći na vidjelo.

5.4. Znam priču o jednom svećeniku koji je služio u mjestu gdje žive moji prijatelji. Neko su vrijeme bili izrazito fascinirani njegovom dobrotom. Po mjestu se pričalo kako taj svećenik na misama ima običaj ljubiti noge vjernicima, kako lijepe i plemenite riječi izlaze iz njegovih usta. Nakon nekog vremena saznalo se da taj svećenik spava sa ženama svojih župljana, da je cijelo vrijeme krao novac od crkve i da je tim novcem kupio sebi veliki, skupi džip. Pitanje: kako je uspio toliko dugo sakrivati svoje plodove? Kako je uspio prevariti članove crkve? Nažalost — lako. Uvjerio ih je svojim lažnim plodovima da je svetac Božji. Samo zato što je nekolicini ljudi oprašao noge, samo zato što se na misama obraćao ljudima na plemenit način, on je u očima članova zajednice, ali i ostatka mjesta, bio „svetac Božji“. Ali došao je dan kad su njegovi pravi plodovi izašli na vidjelo — plodovi u koje je on zapravo cijelo vrijeme vjerovao unutar sebe. Kao što rekoh ranije: kad-tad, izaći će na vidjelo plodovi u koje iznutra vjerujemo. Ne možemo se zauvijek sakriti.

5.5. Idemo dalje: „Nije učenik nad učiteljem svojim.“ Što je Isus htio objasniti svome narodu? Židovi koji su slušali farizeje postajali su kao i njihovi učitelji — samopravedni, osuđujući i, nažalost, nemilosrdni. Drugim riječima, ako je neki Židov ustrajao u učenju farizeja jer mu se sviđjelo, kad-tad će se osobno obvezati živjeti po načelima tog učenja. On postaje kopija svoga učitelja u načinu življenja i u odnosu prema drugim ljudima koji žive u istoj realnosti u kojoj i on živi.

RAZLIKA IZMEĐU BRVNA I TRNA U OKU

6. U nastavku ćemo prokomentirati izjavu koju sam naveo na samom početku ove propovijedi.

---

² Matej 7,15–20

Pročitajte ponovno sami za sebe Luka 6,41-42, i §1.

6.1. U Mateju 23,13 Isus govori farizejima: „*Ja o vama, književnici i farizeji, licemjeri jedni, koji pred ljudima zatvarate vrata kraljevstva nebeskoga! Vi sami, naime, ne ulazite u njega, a ne dopuštate da uđu ni oni koji bi htjeli ući.*“ Tko su ljudi koji bi htjeli ući? Odgovor se nalazi u Evanđeljima. Naime, kada je Isus počeo poučavati svoj narod, napokon se propovijedala Božja pravednost, i nekolicina je to čula. Nekolicina je doista htjela čuti kako se baštini kraljevstvo Božje.

6.2. S tim rečeno, kroz Isusovo učenje vrata prema kraljevstvu bila su otvorena, a put prema tim vratima kristalno je jasno objasnio naš Učitelj.

6.3. Isto tako, znamo po Evanđeljima da su u Isusovo učenje povjerovali upravo oni koje su farizeji mrzili: carinici, bludnici, pogani, Rimljani, zeloti, običan narod — pa čak i neki iz farizejske sljedbe. Kakva ironija: Bog je dao blagoslov malenima i neznatnima, a veliki duhovni vođe propadali su u sigurnu tamu... kakva ironija³.

6.4. Ali što je s onima koji su htjeli ući u Božje kraljevstvo prije nego što je Isus stupio na scenu? Prije Njegova dolaska nije bilo onoga koji bi narod poučio pravu Božju pravednost. Ipak, postojali su oni koji su u srcu nosili čežnju za tim kraljevstvom — jednostavni, ponizni, oni koji su osjećali da pravednost mora biti dublja od pukog obdržavanja propisa. No farizeji su znali prepoznati takve duše. Kad bi ih uočili, pokušali bi ih utišati svim sredstvima koja su imali: autoritetom, slavom, položajem i glasom u narodu. Njihov je cilj bio jedan — pridobiti ih za svoju sljedbu, jer svaka sljedba treba novo gorivo, nove članove koji će hraniti sustav koji počiva na ljudskoj slavi, a ne na Božjoj milosti.

6.5. I kad bi u tome uspjeli, kad bi slijepac s brvnom u svome oku — onaj koji ne vidi vlastitu samopravednost — uspio uvjeriti onoga s trnom u oku da prihvati njegovo učenje, tada bi se dogodila tragedija: slušatelj bi i sam postao onaj s brvnom u oku. Postao bi samopravednik, uvjeren da vidi jasno, a zapravo još dublje zaslijepjen — sudac drugima, dok sam ne vidi vlastitu potrebu za milošću.

6.6. Zašto, dakle, Isus razlikuje onoga s trnom od onoga s brvnom? Vjerujem da je „trn“ simbol onih koje su farizeji prezirali — carinika, bludnica, Samarijanaca, Rimljana, običnih Židova koji još nisu bili duboko uronjeni u farizejsku sljedbu. Ti ljudi, premda grešni, još nisu bili zavedeni slatkim desertom farizejske pravednosti — naukom koji uči da se Božja naklonost može zaslužiti. Taj je nauk sladak, jer laska čovjekovu egu: nudi iluziju da se spasenje može postići vlastitim naporom. No upravo taj „slatki desert“ postaje otrov koji ubija glad za milošću.

6.7. Dokle god čovjek ima samo trn u oku — nešto što ga peče, smeta, podsjeća da nije savršen — on još ima priliku spoznati istinu. Ima veću šansu prepoznati milost. Ali onaj s brvnom u oku, koji misli da vidi, zapravo je najzaslijepljeniji. On je imun na Radosnu vijest: da čovjek ne može zaslužiti Božju naklonost, nego je može samo primiti.

— Jer jedino milost spašava. I tek kad čovjek prizna svoj trn, kad dopusti da ga Gospodin iscijeli, tada oči progledaju. Tada srce spoznaje pravednost koja ne dolazi od Zakona, nego od Ljubavi — pravednost Isusa Krista. —

---

³ Matej 11,25

SLUŠAJTE IH ZBOG DOBRIH PLODOVA

7. Moj je zaključak o ovim stihovima sljedeći: farizeji su, zbog svoje slijepe samopravednosti, bili ljudi koji su ostatak židovskog naroda vodili u sigurnu propast. Zato što su imali krive vrijednosti — i jer su vješto glumili svetost pred drugima — dobivali su poštovanje i pažnju čak i onih koji su, u odnosu na njih, bili u prednosti za dobivanje milosti. A kad bi ih farizeji uspjeli nagovoriti na svoju viziju pravednosti, ispunili bi riječi zbog kojih ih je Isus i ukorio: „*Jao vama, književnici i farizeji, licemjeri jedni, koji pred ljudima zatvarate vrata kraljevstva nebeskoga! Vi sami, naime, ne ulazite u njega, a ne dopuštate da uđu ni oni koji bi htjeli ući.*“

7.1. Zbog svega navedenog, molim vas, poslušajte me: nemojte slušati svoje učitelje samo zato što pametno zvuče, zato što imaju veliku zajednicu, zato što imaju mnogo pregleda na YouTubeu. Ili zato što nose zlatno-bijelu haljinu, zato što imaju milostiv pogled, zato što su vam drugi rekli da su ti učitelji dobri, zato što ih svi iz vaše kulture slušaju pa je ‘logično’ da i vi. Ili zato što su karizmatični, zato što imaju bogat životopis, odnosno bogatu misionarsku službu... Ne slušajte ih zbog ičega od toga. Slušajte ih zato što ste, kroz vrijeme koje ste proveli s njima, prepoznali da su njihovi plodovi *dobri* plodovi.

7.2. A kako ćete to prepoznati? Po Isusovu Govoru na Gori. Ako oni ne odražavaju sliku pojedinca koju sam iznio kroz Isusov Govor na Gori, onda ne zaslužuju vašu pozornost. U tom slučaju trebate pokušati pronaći učitelje koji vas mogu naučiti vrijednostima koje Bog traži da usađujete u svoj život. Moje je osobno mišljenje da su takvi ljudi rijetki i da ih je teško pronaći — znam to iz osobnog iskustva — ali ima ih, i ima ih u svakoj kršćanskoj denominaciji. Na vama je da ih pronađete i prepoznate po njihovim plodovima.